

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרָשַׁת בְּמִדְבָּר

כו' אייר תשפ"ב

הפטרה: והיה מספר בני ישראל

יציאת השבת ר"ת 21:06

יציאת השבת:

20:25

ירושלים: 20:19

יום ראשון ויום שחרור ירושלים והחילולת שמואל הנביא
יום שני - ערב ר"ח סיון תפילת השל"ה על הילדים
מזכירים חודש סיון שיחול ביום שלישי
המועד בליל שלישי בשעה 18, 4 דקות 21 חלקים
42 לעומר | פרקי אבות ה'
גיליון 669

מניסת השבת:

19:10

ירושלים: 19:02

"כִּי לֹא יֵשֶׁשׁ ה' עִמּוֹ - וְנִחַלְתוּ לֹא יַעֲזֹב"

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

עם ישראל הולך במדבר סיני במשך ארבעים שנה. בהליכתו יודע העם עליות ומורדות, הוא מנסה את ה' ונפגע, אך גם שומע דברי עידוד ונחמה. (ויקרא יט, כג): "כִּי תֵבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶם כָּל עֵץ מֵאֲכָל..."
העם שומע, עוד נגיע אל הארץ המובטחת, עוד נזכה לטעת עצים וכרמים!

בדומה לכך, עם ישראל לאחר כמעט אלפיים שנה קורא את נבואות הנחמה ומצפה מתי נבואות אלו יתגשמו. והנה בדורות אלו התקיימו בנו חזון הנביאים, חזון העצמות היבשות של יחזקאל הנביא קרם עור וגידים, מתוך השואה האיומה שאיימה לכלות את עמנו, אותן העצמות התחברו ונהיו לעם השב לארצו. על אף אויבנו שניסו לאבדנו ובעזרת ה' לא עלתה בידם, ולא עוד אלא שבכל מלחמה הורחבו גבולות הארץ, עד אשר במלחמת ששת הימים זכינו לראות את ירושלים מאוחדת תחת ריבונות ישראל.

יום ירושלים נקבע ליום כח' באייר, יום בו זכינו לשחרור העיר משלטון זרים אכזרים, ליגיונרים ירדניים, שצלפו באזרחי ירושלים ההולכים לתומם ונפלו חללים. באגדות החורבן מסופר כי ביום בו נשרף המקדש עמדו פרחי כהונה ומפתח ההיכל בידם, והם זרקו אותו כלפי השמים קודם שיפלו ללהבות, ואמרו שיר של יום, ולא הספיקו לומר (תהילים צד, כג): "וַיֵּשֶׁב עָלֵיהֶם אֵת אוֹנֶם וַיִּכְרַעְתֶּם יַצְמִיתֶם, יַצְמִיתֶם..." ונפלו ללהבות. כמעט אלפיים שנה אחרי, היום בו שוחררה ירושלים, יום רביעי כח' באייר תשכ"ז. אותו מזמור, מתקיים הפסוק (שם, ד): "כִּי לֹא יֵשֶׁשׁ ה' עִמּוֹ וְנִחַלְתוּ לֹא יַעֲזֹב": מפתח 'הר הבית' חזר לידנו, היצמיתם התקיים באויבנו, ואנו זכינו לחזות בשוב ה' לציון. מתוך תפילה לגאולה השלימה במהרה בימנו, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

שמואל הנביא

יום כ"ה באייר, יום שחרור ירושלים הוא יום ההילולא של שמואל הנביא, אשר עסק בתכנון בניין המקדש בנויות ברמה.

יש המשערים ששמואל הנביא היה משבט אפרים, שכן על אביו, אלקנה, נאמר כי מוצאו "מִהָר אֶפְרַיִם" ושהוא "אֶפְרַתִּי". עם זאת, על-פי מגילת היוחסין שלו המופיעה בדברי הימים, נראה שמוצאו משבט לוי והוא היה מצאצאי קורח. ככל הנראה, היה בן למשפחת לויים שהתגוררה בקרב שבט אפרים.

עוד בטרם לידתו הוקדש שמואל, על ידי חנה אמו, לעבודת האל, והובא למשכן שילה, עוד בהיותו פעוט, שם גדל וחונך על ידי עלי הכהן הכהן הגדול של אותה תקופה, שם גם קיבל את נבואתו הראשונה בהיותו נער. חז"ל מפרשים את הפסוק "וּמִנְחָה לֹא יֵעָלֶה עַל רִאשׁוֹ", שנאמר בנבואה לחנה טרם לידתו, כי שמואל הוקדש מלידתו להיות נזיר עולם שנאסר בתספורת.

על פי המסופר בספר שמואל א' לוקים מתגלה וקורא לשמואל בלילה, כאשר הוא ישן בהיכל ה', היכן שנמצא ארון האלוהים; בשלוש הפעמים הראשונות חשב שמואל שעלי קורא לו וקם לקראתו אך בפעם הרביעית בהדרכתו של עלי, הבין שהאל קורא לו. האל סיפר לו על עונשם של בני עלי וביקש משמואל, לספר לעלי את הדברים אשר אמר לו. לאחר התגלות האל שמואל זכה לתואר נביא.

לאחר מותם של עלי ובניו, שמואל יורש את תפקידם. מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהייתה בעיקר רוחנית, בה נשמר מקומו של האלוהים כמנהיג המרכזי "ה' אלוהיכם מלכיכם", ואילו הנביא משמיע את דבריו ואת רצונו, בדומה למנהיגותו של משה. דגם ששמואל רצה להקים בעם ישראל. אבל העם רצה מנהיג בשר ודם, שיצא בראש העם ככל העמים, ולכן נדחתה תפיסתו של שמואל.

שמואל המליך את מלכי התקופה: שאול המלך, שהקים וייסד את הממלכה הישראלית המאוחדת, ודוד המלך שהמשיך, גיבש והרחיב את מפעלו של שאול בכיבושים גדולים. תקופת שאול מתאפיינת בכך, ששמואל ממשיך לשמש כמנהיג רוחני לצד שאול, דבר שכנראה גורם לתקלות בהנהגה ולהדחתו של שאול. המקרא מתאר יחסים מורכבים בין שמואל לשאול. יחסי אהבה של אב ובן, אשר מתחלפים ליחסים קשים שיש בהם כעס, צער ופחד. אף בשעת מצוקה גדולה של שאול, בעת מלחמתו האחרונה, כאשר שאול נלחץ ומעלה את שמואל באוב, שמואל לא מגלה אמפתיה כלפי שאול, והוא ממשיך בכעסו ומדבר איתו קשות. במקרא מסופר שכאשר ביקש שאול להרוג את דוד, קיבל האחרון מקלט אצל שמואל. כאשר באו חייליו של שאול לבקש את דוד, כולם התנבאו ואחריהם שאול בעצמו, שבא לבקש את המלך המיועד.

על פי המסופר במקרא, מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהוא נהג לתור בין הערים והעיירות, על מנת להיות זמין לאנשים, ולא המתין לבואם של המתדיינים אל מקום מגוריו.

שמואל נפטר זמן קצר לפני סיום תקופת מלכותו של שאול המלך ונקבר ברמה, עירו. ביומן המסע של רבי בנימין מטודלה, שביקר בארץ בשנת 1173, מתואר שהצלבנים, במעברם דרך רמלה שזוהתה על ידם כ"רמה", מצאו במקום את עצמותיו של שמואל הנביא, והביאו אותן יחד איתם, וקברום מחדש בנבי סמואל.

על פי המסורת, תאריך פטירתו היה בכ"ה באייר. ביום זה מגיעים יהודים להתפלל במקום שקיבל בתקופה מאוחרת יותר את הזהויה כקברו של הנביא - בנבי סמואל.

ברכת הילדים לערב ראש חודש סיון

תפילה מאת השל"ה הקדוש להתפלל על ילדיו וב"ב בערב ר"ח סיון ובחג השבועות שהוא זמן מסוגל

אתה הוא ה' א-לקינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא א-לקינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה א-ל, ובראת עולמך בגיו להשתמודעא אלקותך באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מפל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול:

ועל כיום העולם ועל כיום התורה בא לנו מופך ה' א-לקינו שני צוויים, פתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אתם את בניכם, והכונה בשתייהן אחת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת יצרת אף עשית, כדי שנהיה אהנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנתי, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני כלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמוד וללמוד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך לאהבה וליראה את שמך:

אבינו אב הרחמן, תן לבלנו חיים ארפים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה לפניה", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך":

כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע כשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמן, אך שלום ואמת וטוב וישר בעיני א-לקים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות תרומיות, ויעבדוך באהבה וביראה פנימית, לא יראה חיצונית, ותן לכל גויה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד ובה, ותן להם קומה ויפי וחו וחסד, ויהיה אהבה ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זיווגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם זיווגם יהיו כמותם ככל אשר התפללתי עליהם, כי זיכרון אחד עולה לכאן ולכאן:

אתה ה' יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כונתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה, על כן עניי ה' עניי בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים דומים לשרשם ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במרפבה, המשורר ברוח קדשך: שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרךיו: יגיע כפיד כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בנך כשתלי זיתים סביב לשלחנה: הנה כי כן יברך גבר ירא ה': יברך ה' מציון ויראה בטוב ירושלים כל ימי חייה: ויראה בנים לבניך שלום על ישראל: אנא ה' שומע תפלה יקים בנו הפסוק "ואני זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיד, לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם":

"יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי":

מצוות בניין המקדש

רמב"ם הלכות בית הבחירה פ"א:

א. מצות עשה לעשות בית לה', מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות, וחוגגין אליו שלוש פעמים בשנה שנאמר "ועשו לי מקדש" (שמות כה, ח); וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבנו, והיה לפי שעה - שנאמר "כי לא באתם עד עתה..." (דברים יב, ט) כיון שנכנסו לארץ, העמידו המשכן בגלגל ארבע עשרה שנה שכבשו ושחלקו. ומשם באו לשילה, ובנו שם בית של אבנים; ופרסו יריעות המשכן עליו, ולא הייתה שם תקרה. ושלש מאות ותשע ושישים שנה, עמד מקדש שילה. וכשמת עלי הכהן, חרב ובאו לנוב ובנו שם מקדש; וכשמת שמואל, חרב ובאו לגבעון ובנו שם מקדש. ומגבעון באו לבית העולמים. וימי נוב וגבעון, שבע וחמישים שנה.

ב. כיון שנבנה המקדש בירושלים - נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה', ולהקריב בהן קרבן; ואין שם בית לדורי הדורות אלא בירושלים בלבד, ובהר המוריה שבה - שנאמר "ויאמר דויד, זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל" (דה"א כב, א), ואומר "זאת מנוחתי עדי עד".

ג. בניין שבנה שלמה, כבר מפורש במלכים. וכן בניין העתיד להיבנות - אף על פי שהוא כתוב ביחזקאל, אינו מפורש ומבואר. ואנשי בית שני, כשבנו בימי עזרא, בנוהו כבניין שלמה, ומעין דברים המפורשים ביחזקאל.

ד. ואלו הן הדברים שהן עיקר בבנין הבית: עושין בו קודש, וקודש הקודשים, ויהיה לפני הקודש מקום אחד והוא הנקרא אולם. ושלושתן נקראין היכל. ועושין מחיצה אחרת סביב להיכל, רחוקה ממנו כעין קלעי החצר שהיו במדבר; וכל המוקף במחיצה זו שהוא כעין חצר אוהל מועד, הוא הנקרא עזרה והכול נקרא מקדש.

ה. ועושין במקדש שבעה כלים: מזבח לעולה ולשאר הקרבנות; וכבש שעולים בו למזבח ומקומו לפני האולם משוך לדרום; וכיור וכנו, לקדש ממנו הכהנים ידיהם ורגליהם לעבודה, ומקומו בין האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שמאל הנכנס למקדש. ומזבח לקטורת, ומנורה, ושולחן; ושלושתן בתוך הקודש, לפני קודש הקודשים. המנורה בדרום משמאל הנכנס, ושולחן מימין שעליו לחם הפנים; ושניהם בצד קודש הקודשים מבחוץ. ומזבח הקטורת משוך מבין שניהם, לחוץ. ועושין בתוך העזרה גבולין עד כאן לישראל, עד כאן לכוהנים; ובונים בה בתים לשאר צורכי המקדש, כל בית מהם נקרא לשכה.

ו. מצוה מן המובחר לחזק את הבניין ולהגביהו כפי כוח הציבור, שנאמר "ולרומם את בית אלוהינו", ומפארין אותו, ומייפין כפי כוחן; אם יכולין לטוח אותו כולו בזבה, ולהגדיל במעשיו הרי זו מצוה.

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לרש"א: אברהם צימרון, שרה בת שמוחה, ציפורה ויהושע לוי, ביבה אלימלך, ישי הלוי, עור בן עישה, תקוה בת עיזה, אלנה בת גאן, אסתר בת זרבה, מול בת ענלה, אברהם בן רחל, רחמים בן סולמנה, דהאל בן אביעל, אילנה בת סליחה, ישי ורחל לוי, חנה בת זוהרה, ערן בת רחל, מיטל מוריה אדרי, יוסף בן מיכל, יצחק דודעו הלוי, להחיות נעדי צה"ל ושבייו ובחס: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן.
לעילוי נשמת: הגר"ע יוסף זצוק"ל, הגר"מ אליהו זצוק"ל, רבי מסעוד מלול זצ"ל, רבי יצחק שושן זצ"ל, רבי יעקב שושן, יונה יונה, סופר מנחם, יעקב בנציון, מקסים חיים דרעי, הרב אברהם צוקרמן, נדיר נחום, ישראל אברהם נתן, שלמה בן מרים, יצחק ועמרם אטיאס, אורן מועלם, אליהו טויטו, דוד גרוסברג, מיר פולק, עזים דמרי, ריי שלמה, סימנאב משה יהודה, יצחק קרן סוליקה, נעים משה, אהרן מורד, יצחק ושמחה אילוז, נסים וסוליקה שושן, מירה שמעון, יפה גורי, יונה קלון, לאה צימרון, לייט שבת, חנה יצחק, אסתר חדר, אסתר בת תורא, אליהו בת פריחה, מרים קרושים, תירצה זיגדון, אסתר וענבר נחום, דן ונועה זורע, דניאל אלמליח, מנחם הלוי, יצחק ולאה אסמרונו, אהרן אדרי, עיזה עמנוס, חת עקב, דההרל לוי, זעה שרעבי, מרים יהודה, שמואל למבטור, נעיהה בת מלודי, עליזה מועלם, עליזה סדן, שרה אוליאל, שמעון בן רחל, אברהם אדרי, יוסף אלקוב, מיכאל עקנין, רחביה ששפטשו, עישה דוד, בריה סופר, מכיחה דודי, מכיחה סדן, אליס מוטיל, מרים בת רחל, טאה סדן, אילה שחר ז"ל, ולע"נ הנספים בשואה ובחס: אלכסנדר שנדור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציעילה צילה לבית משפחת צימרון ה"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה